

Guia docent

410206 - AEM1-FP - Didàctica de la Formació Professional

Última modificació: 07/10/2021

Unitat responsable: Facultat d'Informàtica de Barcelona
Unitat que imparteix: 410 - ICE - Institut de Ciències de l'Educació.
710 - EEL - Departament d'Enginyeria Electrònica.

Titulació: **Curs:** 2021 **Crèdits ECTS:** 7.0

Idiomes: Català, Castellà

PROFESSORAT

Professorat responsable:

Altres:

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:

CEME4. Conèixer els desenvolupaments teòric-pràctics de l'ensenyament i l'aprenentatge de les matèries corresponents.
CEME5. Transformar els currículums en programes d'activitats i de treball.
CEME10. Conèixer i aplicar propostes docents innovadores en l'àmbit de l'especialització cursada.
CEME7. Fomentar un clima que faciliti l'aprenentatge i posi en valor les aportacions de l'estudiantat.
CEME8. Integrar la formació en comunicació audiovisual i multimèdia en el procés d'ensenyament-aprenentatge.
CEME9. Conèixer estratègies i tècniques d'avaluació i entendre l'avaluació com un instrument de regulació i estímul a l'esforç.

Genèriques:

CG6. Aprenentatge autònom: detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
CG3. Comunicació eficaç oral i escrita: comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge i de l'elaboració del pensament, i participar en debats sobre temes educatius.
CG4. Treball en equip: ser capaç de treballar com a membre d'un equip interdisciplinari i contribuir a desenvolupar tasques i projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat.
CG5. Ús solvent dels recursos de informació: gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la utilització de recursos diversos i tecnologies de la informació per a l'ensenyament-aprenentatge. Aplicar les TIC en l'activitat docent i transformar la informació en coneixement (TAC) a través del disseny d'activitats o accions que repercutiran en l'alumnat.

METODOLOGIES DOCENTS

1. Classes magistrals (a la versió presencial).
2. Utilització del campus virtual (Atenea).
3. Treball en equip.
4. Treball personal de l'alumnat.
5. Estudi de casos i treball pràctic a l'aula.

L'assignatura es basa en l'aprenentatge cooperatiu (CL) i l'aprenentatge individual. És a dir, l'estudiantat treballa i aprèn en grups base organitzats durant tot el quadrimestre per realitzar els projectes que s'han de lliurar en dates determinades establerts des del començament de curs.

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

En acabar l'assignatura l'estudiantat ha de ser capaç de:

- Conèixer la planificació d'un cicle formatiu i les seves modalitats (Nivell 3).
- Conèixer i saber realitzar la programació d'un mòdul (Nivell 3).
- Conèixer les estratègies metodològiques i els recursos didàctics a la Formació Professional (Nivell 3).
- Conèixer els mètodes d'avaluació, saber avaluar i qualificar a l'alumnat d'FP (Nivell 3).
- Conèixer recursos didàctics TIC, TAC i institucionals en la Formació Professional (Nivell 3).
- Conèixer els diversos canals de la formació permanent del professorat d'FP (Nivell 3).

HORES TOTALES DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores grup petit	6,0	3.43
Hores activitats dirigides	7,0	4.00
Hores aprenentatge autònom	126,0	72.00
Hores grup gran	36,0	20.57

Dedicació total: 175 h

CONTINGUTS

Introducció a la Formació Professional

Descripció:

- Introducció.
- Estructura dels estudis obligatoris i de la Formació Professional sota el paraigües LOE.
- Cicles Formatius de Grau Mitjà (CFGM): estructura.
- Cicles Formatius de Grau Superior (CFGS): estructura.
- Accessos als CFGM i CFGS.

Activitats vinculades:

Activitat 1.

Dedicació: 3h

Grup gran/Teoria: 3h

La planificació d'un Cicle Formatiu

Descripció:

- Orientacions generals.
- La modulació del cicle (mòduls de 1r i de 2n).
- Les unitats formatives.
- Hores de lliure disposició.
- Diferents modalitats de distribucions horàries: presencial, a distància, dual.

Objectius específics:

-

Activitats vinculades:

Activitat 2.

Dedicació: 50h

Grup gran/Teoria: 12h

Activitats dirigides: 3h

Aprenentatge autònom: 35h

La Programació del Mòdul Professional

Descripció:

- Disseny i elaboració de les unitats didàctiques.
- Disseny i elaboració de les activitats d'aprenentatge.
- Models de presentació.

Activitats vinculades:

Activitat 3.

Dedicació: 87h

Grup gran/Teoria: 12h

Activitats dirigides: 3h

Aprenentatge autònom: 72h

Avaluació, Estratègies Metodològiques i Recursos Didàctics

Descripció:

- Avaluació per competències.
- Instruments d'avaluació.
- Seguiment, avaluació i qualificació de l'alumnat.
- Avaluació del procés d'ensenyament.
- L'articulació de la proposta de metodologia docent.
- Els tipus d'acció de metodologia docent.
- El/s mètode/s.
- L'agrupació-individualització del grup classe.

Objectius específics:

Activitat 4.

Dedicació: 35h

Grup gran/Teoria: 12h

Activitats dirigides: 3h

Aprenentatge autònom: 20h

ACTIVITATS

Projecte 1: LA PLANIFICACIÓ D'UN CICLE FORMATIU (PROJECTE D'APLICACIÓ)

Descripció:

Disseny d'un projecte d'aplicació (PA) integrador del contingut de l'assignatura.

Aquest projecte es realitzarà de forma individual o en petit grup de dues persones. A la versió semipresencial de l'assignatura, serà un projecte individual.

Activitat Vinculada 1. Aplicació pràctica sobre la planificació d'un cicle formatiu.

Es tractarà de seleccionar un cicle formatiu que l'estudiant pugui impartir segons la seva titulació universitària, i realitzi:

- 1.- L'estudi del perfil professional del títol, l'anàlisi de les competències professionals, personals i socials, i la relació entre els objectius generals del cicle formatiu i els mòduls professionals.
- 2.- Posteriorment, concretar com s'assignen les hores de lliure disposició (HLLD) i com es distribueixen els diferents mòduls professionals a impartir al llarg del cicle formatiu.
- 3.- Finalment, haurà d'elaborar l'horari escolar de l'alumnat i del professorat implicat en el cicle, establint els criteris generals sobre la metodologia didàctica que s'utilitzarà en les classes, els criteris d'utilització d'espais i equipaments, els criteris generals sobre l'avaluació i la recuperació dels mòduls, i els criteris generals d'organització del mòdul de Formació en Centres de Treball (FCT).

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

- L'anàlisi del títol i del perfil professional.
- L'anàlisi de les competències i qualificacions professionals.
- La relació entre objectius generals del cicle formatiu i les unitats formatives.
- L'assignació de les hores de lliure disposició (HLLD) i distribució de mòduls professionals al llarg del cicle.
- L'establiment de criteris generals sobre la metodologia a emprar.
- L'establiment de criteris generals d'utilització d'espais, equipaments i recursos.
- L'establiment de criteris generals sobre l'avaluació i la recuperació dels mòduls.
- Establiment de les línies generals d'organització del mòdul de Formació en centres de treball (FCT).

Material:

Material d'estudi de l'assignatura.

Lliurament:

Primera revisió de la memòria sobre la planificació del CF escollit.

Segona revisió de la memòria descriptiva.

Dedicació: 50h

Grup gran/Teoria: 12h

Activitats dirigides: 3h

Aprenentatge autònom: 35h

Projecte 2: LA PROGRAMACIÓ D'UN MÒDUL (PROJECTE D'APLICACIÓ INDIVIDUAL)

Descripció:

Disseny d'un projecte d'aplicació (PA) integrador del contingut de l'assignatura. Es realitzarà individualment.

ACTIVITAT VINCULADA 2. Aplicació pràctica sobre la programació del mòdul professional. Elaboració d'activitats d'ensenyament-aprenentatge.

Del cicle formatiu triat a l'activitat 1, l'alumnat haurà de seleccionar un mòdul professional i realitzar la seva programació, és a dir:

- Ordenar cronològicament les unitats formatives del mòdul professional.
- Definir les estratègies metodològiques i d'organització del mòdul professional.
- Concretar el tipus d'avaluació que es farà servir i els criteris de qualificació del mòdul professional.
- Establir els espais i els equipaments necessaris per impartir-lo.

Posteriorment, del mòdul professional programat anteriorment, l'alumnat haurà de seleccionar una de les unitats formatives i realitzar la seva programació i temporització, fins a arribar a les activitats d'ensenyament-aprenentatge, tot indicant la forma en que s'avaluarà i qualificarà la unitat formativa.

ACTIVITAT VINCULADA 3. La programació del mòdul professional. Aplicació d'instruments i criteris d'avaluació a les activitats d'ensenyament-aprenentatge elaborades a l'activitat vinculada 2.

De l'activitat de classe treballada anteriorment, s'haurà d'elaborar la prova d'avaluació que s'utilitzarà per qualificar a l'alumnat, tot indicant els criteris de qualificació seguits.

ACTIVITAT VINCULADA 4. La programació del mòdul professional. Aplicació d'estratègies metodològiques a les activitats d'ensenyament-aprenentatge elaborades a l'activitat vinculada 2.

De la unitat formativa treballada anteriorment, s'haurà de seleccionar una activitat de classe que sigui avaluable i realitzar el seu desenvolupament a classe, temporitzant les diferents fases de l'activitat, i definint les estratègies metodològiques que s'aplicaran a classe.

Objectius específics:

Es tractarà de realitzar la planificació d'un cicle formatiu, a triar voluntàriament. Fer l'assignació d'hores de lliure disposició i la distribució i temporització dels mòduls professionals al llarg dels dos cursos escolars. Fer la programació del mòdul i distribució interna en unitats formatives. Programar una unitat formativa fins arribar a activitats d'ensenyament aprenentatge. Elaborar l'avaluació d'una activitat triada lliurement.

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

- Realitzar la planificació d'un cicle formatiu i la distribució i temporització dels corresponents mòduls professionals (nivell 3).
- Fer la planificació del mòdul i distribució interna en unitats formatives (nivell 3).
- Programar una unitat formativa (nivell 3).
- Definir un sistema d'avaluació per cada unitat formativa i per a tot el mòdul professional.
- Elaborar una memòria que reculli i presenti les tasques realitzades anteriorment.

Material:

Material d'estudi de l'assignatura.

Lliurament:

Primera revisió de la memòria que tingui la programació del MP escollit per l'estudiant.

Segona revisió de la memòria descriptiva.

Dedicació: 125h

Grup gran/Teoria: 12h

Activitats dirigides: 3h

Aprenentatge autònom: 110h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

L'avaluació té en compte tant el treball realitzat en grup com el nivell d'aprenentatge individual i admet la millora contínua del rendiment de l'estudiantat en els terminis establerts (avaluació formativa). La idea bàsica del sistema és que tot el treball que fa l'estudiant compti per a la qualificació final.

Donada l'operativitat diferent en el curs PRESENCIAL i en el SEMIPRESENCIAL, l'avaluació es diferenciarà en un cas i en un altre. D'una banda, en el cas de la versió PRESENCIAL de l'assignatura, els conceptes en què es desglossa l'esquema d'avaluació es treballen en dos àmbits:

a) Grup: Projecte d'aplicació en grup (planificació del CF), amb un pes del 20 %.

b) Individual:

- Projecte d'aplicació individual (programació del MP), amb un pes del 70 %.
- Assistència a classe, actitud i participació, amb un pes del 10 %. Aquesta qualificació la fa el professorat subjectivament valorant aspectes com ara: l'interès i participació a classe; la implicació de l'estudiantat en el funcionament del grup cooperatiu (es valora que tots els membres del grup obtinguin un rendiment similar); la capacitat que han demostrat per resoldre conflictes; la constància en l'estudi i treball durant el curs, tant fora com dintre de l'aula, etc.

D'altra banda, en el cas de la versió SEMIPRESENCIAL de l'assignatura, els conceptes en què es desglossa l'esquema d'avaluació són els següents:

- Avaluació continuada: 50 %.
- Participació activa (presencialitat): 10 %.
- Presentació del projecte: 30 %.
- Participació en el fòrum d'Atenea: 10 %.

NORMES PER A LA REALITZACIÓ DE LES PROVES.

Essencialment, tal com s'ha explicat, és obligatori lliurar cada exercici, control o qualsevol altra tasca encarregada. A més, les tasques s'han de lliurar en el termini establert.

En els treballs en grup, tots els membres del grup han d'haver participat en la realització de les activitats i han d'haver après qualsevol aspecte relacionat amb l'exercici que se signa. En cada exercici cal explicar el pla de treball i exposar la valoració que en fan el grup o els/les alumnes/es en particular.

Si un/a estudiant/a d'un grup no ha participat en la resolució d'un exercici, ha de notificar-ho al professorat per tal que se li pugui encarregar un altre treball personal de les mateixes característiques.

Si un/a estudiant/a no pot seguir el pla de treball establert, ha de comunicar-ho al professorat per tal que organitzi un itinerari alternatiu que també comporti la mateixa dedicació.

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Calvo, M. Introducción a la metodología didáctica: formación profesional ocupacional: temario y test de ajuste. 2a ed. rev. y ampl.. Alcalá de Guadaíra (Sevilla): MAD, 2009. ISBN 9788467628623.
- Vázquez, L.M.; Cabeza, J. Programaciones didácticas en la formación profesional específica: legislación, ejemplificaciones, actuación ante el tribunal, plantillas. Sevilla: Fundación ECOEM, 2007. ISBN 8460991377.
- Vázquez, L.M.; Cabeza, J. La programación didáctica en la FP. Fundación ECOEM, 2008. ISBN 9788492411481.
- Muro, J.M. Programación y unidades didácticas en formación profesional. Sevilla: MAD, 2008. ISBN 9788466592635.
- Blas, F.A. Competencias profesionales en la formación profesional. Madrid: Alianza Editorial, 2007. ISBN 9788420684048.
- Rodríguez, M.L. Evaluación, balance y formación de competencias laborales transversales: propuestas para mejorar la calidad en la formación profesional y en el mundo del trabajo. Barcelona: Laertes, 2006. ISBN 8475845762.
- Fischer, M.; Blumschein, P. E-learning en la formación profesional: diseño didáctico de acciones de e-learning [en línea]. Oficina Internacional del Trabajo, 2007 [Consulta: 19/06/2019]. Disponible a: <https://www.oitcinterfor.org/node/6107>. ISBN 9789290882263.
- Grupo CIFO. El formador de formación profesional y ocupacional. Barcelona: Octaedro, 2000. ISBN 8480634448.
- San Martín, A. Aspectos didácticos de la formación profesional en España. Bubock, 2008. ISBN 2762200725.

RECURSOS

Enllaç web:

- XTEC Formació Professional. <http://www.xtec.net/estudis/fp/index.htm>
- Ministerio de Educación. <http://www.todofp.es/>
http://www.educacion.es/educa/incual/ice_incual.html
http://www.educacion.es/educa/incual/ice_catalogoWeb.html
- Generalitat de Catalunya. <http://www20.gencat.cat/portal/site/Educacio>
<http://aplitic.xtec.cat/pls/apex/f?p=100:1:2807137083247987>
www.xtec.cat/estudis/fp/index.htm
<http://phobos.xtec.cat/icqp/?lang=es>
- Altres. <http://www3.unileon.es/dp/ado/ENRIQUE/Kike.htm>
<http://www3.unileon.es/dp/ado/ENRIQUE/Organiza/PECC.htm>